

Kávésok Lapja

XI. évfolyam.

A Budapesti Kávésok Ipartestületének hivatalos lapja

20. szám.

Szerkesztőség:

Budapest, VIII., József-kr. 38. I. 5. Tel:32-1-05.

Felelős szerkesztő:

DR. HAVAS NÁNDOR

Kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Röck Szilárd-u. 31. Tel: 31-4-00

Emlékeztető

MIRŐL NE FELEDKEZZÉK MEG?

Október 20-ig befizetendő az átalányozott és zenét tartó kávéházak vigalmi adója.

Október 25-ig befizetendő a személyzet illetményeiből levont kereseti, külön és rokkantellátási adó.

Október 25-én (pénteken) délután 5 órakor előljárósági ülés az ipartestület tanácstermében.

Október 31-ig kell benyújtani az OTI- és MABI hátralékok törlését vagy mérséklését kérő kérvényeket.

November 5-ig megfizetendő a IV. negyedévi házbér első részlete.

November 6-ig megfizetendő a nem átalányozott és zenét tartó kávéházak vigalmi adója.

November 10-ig tartoznak az adóközösség tagjai november havi fényűzési és forgalmi adóátalányukat megfizetni.

November 15-ig fizetik a fényűzési adót azok, akik nem tagjai az adóközösségnek.

November 15-ig fizetendő a kereseti, jövedelmi, vagyonadó és pótlékainak IV. részlete.

A zenekar tagjai haladéktalanul bejelentendők a MABI-hoz.

A Magyar Kávésipari Évkönyvet megszerezte-e már?

Meghívó

A Budapesti Kávésok Ipartestületének Előljárósága f. évi október 25-én (pénteken) délután öt órakor az ipartestület tanácstermében

Ü L É S T

tart, melyre az előljáróság t. tagjait meghívja.

Budapest, 1935. október 15.

Dr. Havas Nándor s. k.
főjegyző.

Mészáros Győző s. k.
elnök.

A tej

Folyó évi október hó 15-ével a tej kötött forgalma felszabadult és csodálatos módon ugyanebben a pillanatban a tej fogyasztói ára azonnal leesett. Sőt azt látjuk, hogy már további olcsóbbodási tendencia mutatkozik, amelynek eredményeképpen a tej árának további mérséklése várható. Ezt az alkalmat nem mulasztatom el, hogy a tej kérdésével egy kevéssé foglalkozzam, visszatekintve az utolsó két évtized eseményeire.

Tudjuk, hogy a háborús évek okozta szükségintézkedések megakadályozták azt, hogy a főváros lakossága kellő mennyiségű tejhez jusson. Emlékezünk rá, amikor a háborús rendelkezések folytán a betegek és gyermekek javára mi magunk mondtunk le a tej igénybevételéről. Ezzel szemben az akkor működő tejvállalatok tejívó csarnokokat felállítva, jóformán korlátozás nélkül szolgáltaták ki a tejet és tejtermékeket, kihasználták ezt a helyzetet és mi kénytelenek voltunk tétlenül nézni azt, hogy vendégeink nagy része a tejívókba ment át.

A háború után és a diktatúra bukásával a korlátozó rendelkezések nem szűntek meg, hanem a kötött forgalmú rendszer lépett életbe: a leromlott mezőgazdasági termelés nem tudta a nagyvárosok szükségletét ellátni, inkább az úgynevezett paraszt tejek törtek be a városba, az uradalmak a tejtermeléssel nem tudtak, vagy nem akartak foglalkozni, minthogy más mezőgazdasági ágak rentabilisabbnak mutatkoztak. Amikor aztán az uradalmak felismerve a tejkérdéssel kapcsolatos mezőgazdasági érdekeket, intenzívebben kezdtek a tejtermeléssel foglalkozni és lassan-lassan agrár-védelem címén a budapesti tej ára lett a legdrágább tejárak egyike egész Európában.

Természetesen a tej felszállítását és elosztását a nagy tejvállalatok vállalták, amelyek azt kartellszerűen megszervezték, vevővédelmet léptettek életbe, stb. stb. E vállalatok valóságos privilegiumos helyzetet értek el és amikor a gazda közönség panaszolta,

Budapesti Központi Általános Tejcsarnok Részv.-Társ. A főváros kávéházai, szállodái és kávéméréseinek szállítója
Tojás osztály

VII., Rottenbiller ucca 31.

Telefon: *46-2-65, 35-0-16. Interurbán: 34-6-68.

Sürgőnycím: „Köztej Budapest”

hogy tejükért csak igen alacsony 8—9 filléres árat kapnak, mindig saját költségeikre, a hatóságok által előírt járulékokra hivatkoztak, Évek hosszú során át harcok folytak a tej kötött forgalma körül. A termelők a termelői ár megállapításához ragaszkodtak, a fogyasztó közönség a tej felszabadítását sürgette, viszont a tejvállalatok a teljes köztéttséghez ragaszkodtak, amely biztosította az ő hasznukat. Valóságos drótakadályokat állítottak fel a főváros körül, hogy az olcsóbb, úgynevezett betörő tej ne juthasson be és ílymódon a főváros fogyasztását kizárólag ők láthassák el.

E harcok folyamán különböző nyilatkozatok, állítások hangoztak el, tény azonban az, hogy addig, amíg a termelő a tejért literenként 8—9 fillért kapott, a fogyasztóhoz 28—32 fillérért jutott el, a közbeeső különbözet pedig a tejvállalatok javára esett, akik — a tárgyi igazság kedvéért megemlíthetjük — ebből a differenciából tejár-kiegészítés címén egy hatósági alapra is tartoztak bizonyos összegeket beszolgáltatni. A helyzet időközben oly módon alakult ki, hogy ez alaphól a külföldre exportált vaj prémiuma fejében telemes összeget kellett kifizetni, amivel szemben a belföldi vaj is aránytalanul megdrágult és minimális ára 3—3.20 pengőben állapított meg, de megállapított a tejszíné is, ami viszont oda vezetett, hogy ezekben a cikkekben a fogyasztás rendkívül megapadt.

E helyzet mellett tehát sem a termelő, sem a fogyasztó nem járt jól.

Elérkezett végre az az idő, amikor többé-kevésbé az egyéb mezőgazdasági termékek ára a régi idők árai alá szállottak, egyedül a békebeli 16—20 filléres tej ára maradt ilyen magas. Nagyon természetes, hogy indokoltá vált az, hogy a tejforgalom szabaddá tételék és a jogos termelői érdekek biztosítása mellett itt is szabad verseny álljon helyre. — Az egyes vállalatok mindent elkövettek, hogy régi monopolisztikus helyzetüket megtartsák és most a hatóságokat arra kérik, hogy újabb behozatali és árusítási engedélyeket ne adjanak senkinek ki, mert ílymódon

PANSIONAK, FAGYLALTOZÓNAK, vagy más üzleti célra is kitűnő helyen, Balatonfenyves központjában fekvő legértékesebb telkem átadnám. Dékány fűszeres, Budapest, VIII., ker. Mátyás-tér 5a.

az új versenytársak természetesen lerombolnák az eddigi jól megalapozott árait.

Nekünk, akiknek legfőbb nyersanyagaink egyike a tej, tiltakoznunk kell a köztéttségnek bármily formában való további fenntartása ellen és nyomatékosan arra kérjük az illetékes hatóságokat, hogy a tej és tejtermékek szabad forgalmát tartsák fenn. Meg vagyunk győződve, hogy az olcsóbb tej ár nagyobb tejforgalmat fog eredményezni és így azok a termelői érdekek, amelyeket a vonatkozó rendeletek kiadásánál a földművelésügyi minisztérium szolgálni kívánt, az eddiginél sokkal hathatósabban lesznek megvédve.

Mészáros Győző.

A kávéházakban alkalmazott zenészek betegségi, öregségi és balesetbiztosítási kötelezettsége

Az 1927. XXI. tc. életbeléptetése alkalmával biztosításra kötelezettnek minősítette azokat, akik munkabérért rendszeres szolgáltatást teljesítenek. Így e törvényhely értelmében a kávéházi zenészek is betegségi, baleset és öregségi biztosítási kötelezettség alá esnek.

A vita csupán a munkaadó fogalma körül volt, a tekintetben, hogy a zenésznek ki a munkaadója, ki tartozik a bejelentést teljesíteni és a járulékokat beszolgáltatni. A folyó évi június hó 21-én kiadott 6.500/1935. M. E. számú rendelet a MABI betegség biztosítás szempontjából irányadó működési területén (Budapest, Budafoke, Csepel, Kispest, Pestszenterzsébet, Rákospalota, Újpest) munkaviszonyban álló zenészeket a MABI hatáskörébe utalta. Másrészt 14. §-ának 2. pontjában kimondotta azt, hogy a betegségi és öregségi valamint a baleseti biztosítási járulékokért, pótljárulékokért és késedelmi pótlékokért való felelősség szempontjából a vendéglő, kávéház színház mulató és más hasonló üzem tulajdonosát az üzemében működő zenekar, vagy más szórakoztató együttes (énekkar stb.) tagjainak munkaadójával szemben fővállalkozónak, a munkaadót pedig alvállalkozónak kell tekinteni.

Ennélfogva most már kétségtelen, hogy a kávéházakban alkalmazott zenészeket annak kell bejelenteni, aki őket munkabérszerződéssel alkalmazza. Így két eset lehetséges.

A szokásos gyakorlat az, hogy főként nagyobb zenekarokat annak vezetője (karmestere) állítja össze, ő van a tagokkal szerződött munkabérvizonyban tehát a bejelentési és járulékfizetési kötelezettség őt terheli.

A másik eset pedig, amikor maga az üzem tulajdonosa közvetlenül állapodik meg a zenekar tagjaival, ő szerződött azokat és így tehát azok bejelentésére köteles és a járulékok beszolgáltatásáért ő felelős. A kávéés felelős a fentiek szerint azonban az esetben

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes zárt palackokban

a

Kőbányai Polgári Serfőzde
gyártmánya

is, hogyha a zenekarvezető alkalmazta a tagokat és ha ez bejelentési, vagy befizetési kötelezettségének nem felel meg.

Ennélfogva nyomatékosan felhívjuk a zenéttartó tagjainkat, hogy az üzletükben foglalkoztatott zenekarokat, illetőleg azok tagjait haladéktalanul jelentsék be a Magánalkalmazottak Biztosító Intézeténél, „Bejelentést jelentő” nyomtatványon, illetőleg a bejelentés teljesítésére a zenekar felelős vezetőjét szólítsák fel.

Mint tudjuk, a magánalkalmazotti bérosztályok havi 500.— pengős illetményig mennek, tehát mindazok, akiknek havi jövedelme ezt az összeget nem haladja meg, bejelentésre kötelezettek, így tehát a raponként 20.— pengőnél nagyobb keresetű egyéneket nem kell bejelenteni.

A jövedelemhez számít elsősorban a készpénz fizetés, másodsorban a mellékes jövedelem (tányérpénz) és végül a zenész által élvezett természetbeni ellátás.

Az összjövedelemre, (készpénzfizetés, tányérpénz, borralaló stb.) vonatkozólag a munkaadónak a MABI-val az átlag kereset összege tekintetében kell megállapodni, a MABI által előírt munkaadó és munkavállaló által két tanu előtt aláírt szövegű megállapodást két példányban kell kiállítani és a MABI illetékes osztályánál a bejelentő lappal együtt benyújtani.

A bejelentésnél a természetbeni ellátásra vonatkozóan meg kell jelölni, hogy a munkavállaló természetben milyen ellátást kap (pl. ebéd, vacsora, stb.).

Ennek alapján leggyakoribb szolgáltatások értéke 1 napra:

Ellátás	1.68 pengő
Reggeli	0.27 „
Ebéd	0.68 „
Vacsora	0.40 „

Ezek a tételek veendőik figyelembe a járulék bevallásánál. Egy hétre az összeg hatszorosa veendő.

A magánalkalmazotti bérosztályok és az azok után fizetendő járulékok a következők:

	A	B	C	D	E	F	G	H
napi	2.P-ig	4.P	6.P	8.P	10.P	12.P	16.P	20.P
heti	12. „	24. „	36. „	48. „	60. „	72. „	96. „	120. „
havi	50. „	100. „	150. „	200. „	250. „	300. „	400. „	500. „

Napok száma:	Járulék pengőben:							
1.	—,18	—,34	—,56	—,78	1.—	1,22	—,79	—,90
2	—,34	—,66	1,10	1,54	1,98	2,42	1,40	1,80
3	—,52	1.—	1,66	2,32	2,98	3,64	2,10	2,70
4	—,66	1,32	2,20	3,08	3,96	4,84	2,80	3,60
5	—,84	1,66	2,76	3,86	4,96	6,06	3,50	4,50
6	1.—	1,98	3,30	4,62	5,94	7,26	4,20	5,40
7	1.—	1,98	3,30	4,62	5,94	7,26	4,20	5,40

(A G) és H) napibérosztályok járuléka azért kisebb, mert ez osztályokban csak az öregségi biztosítás kötelezettsége áll fenn.)

A törvény megengedi, hogy e járulékoknak felét a munkaadó az illetményekből levonhassa.

GLASNER EDE R-T.

udvari szállító
BUDAPEST, V.,
Lipót-körut 6.
Tel.: 11-6-26.

AZ ELŐKELŐ KÁVÉHÁZAK
péksütemény, kenyér szállítója.

Franck-pótkávés és Kathreiner-Kneipp malátakávés

*jó forgalmat
és tisztességes hasznot
biztosít!*

Arra való tekintettel, hogy a zenekarok alkalmazása rendszerint bizonyos rövidebb időszakokra terjed, célszerűnek tartjuk, ha az esedékes járulék összegét a munkaadó a zenekar illetményeiből annak kifizetése alkalmával levonja és addig, amíg a hivatalos kivételt meg nem kapja, megőrzi.

Ismétlen figyelmeztetjük érdekelt kartársainkat, hogy a bejelentési kötelezettségeiknek haladéktalanul tegyenek eleget, mert annak elmulasztása esetén a törvény által előírt igen súlyos konzekvenciáknak teszik ki magukat.

Mégegyszer a „somlói találkozó”

Nem szívesen teszem szóvá ezt az ügyet, amelyet a magánélet és baráti megértés keretében akartam elintézni. De a „Szállodások és Vendéglősök Lapja” e baráti találkozóba közügyet csinált, azt per longum et latum tárgyalta és én, mint „jelen volt” és személyében érintett, kénytelen vagyok azt szóvá tenni.

Mint kartársaim jó része tudja, egy baráti társaság mintegy tíz év óta évről-évre összejön Somlóhegyen, hogy kedélyes együttlétben pár órát töltsön. E találkozások egyik kezdeményezője és résztvevője én voltam, aki ha csak tehettem, mindig megjelentem azon. Megjegyzem, én e kedélyes összejövetelnek semmiféle közéleti jelentőséget nem tulajdonítottam, azokról ipari sajtóunkban nem is szóltam. Beértem azzal, hogy az élet mindennapi gondiajtól elvonatkoztatva, baráti körben pár órát tölthettem.

A dolog ez évben is így indult. Megjelentem a találkozón a délelőtti órákban, üdvözöltük egymást, elmentünk az Isten házába, majd asztalhoz ülve, különböző témákról beszélgettünk, felszólaltunk és természetesen az ipari kérdéseket is szóvá tettük.

A találkozás e részénél Malosik elnök barátom nem volt jelen, ő társaságával autódefekt folytán megkésett. Amikor azonban odaérkezett, találkoztunk, üdvözöltük egymást, minthogy azonban engem dolgaim a fővárosba szólítottak, még délután elutaztam.

A kellemes órák tudatában napirendre tértem a dolog felett, amikor a vendéglős ipartestület lapjában nagy meglepetésemre hosszú beszámolót olvastam, mely szerint Somlón ipari életünk szempontjából nagyjelentőségű felszólalások történtek, nyilatkozatok

hangzottak el, stb., stb., vagyis a baráti találkozásból „ipari közügy” lett.

A „nagy közügyek” tárgyalásából pedig elnök barátom engem kifelejtett, meg sem említett, holott mindazokról, ami távolléte alatt történtek, pontosan beszámolt. Nem a hiúság vezetett, de az általam képviselt testület presztízse, amikor megreklamáltam azt, hogy ha közéleti megnyilvánulásról van szó, akkor az én testületem és iparom is részt vett abban.

Erre a baráti levélre újra a lapban kaptam ironikus, zsörtölődő választ.

Ez készlet arra, hogy a sorokban igyekezzek Malosik barátom cikkére válaszolni és a polemikát befejezni.

Mint fentebb mondtam, levelemmel azt akartam dokumentálni, hogy úgy a közéletben, mint a magánéletben szolgálni kívánom a két testvéripár közös munkáját.

A Szállodások és Vendéglősök Lapjának 2. cikke ezt az intenciómat teljesen félreértve ironikusan és csipkelődve teszi szóvá felszólalásomat és engem Mussolini-vel hasonlít össze.

Bármily megtisztelő ez az összehasonlítás, sokkal szerényebb vagyok, mintsem azt elfogadhatnám. De különben sem állja meg a helyét, mert én nem viselek háborút sem az etiópokkal, sem más népekkel, sőt iparostársaimmal sem. A békés munka híve vagyok és ezt akarom szolgálni, amíg módomban áll.

Az első cikkben az ötlött szemembe, hogy bár elnök barátom személyes benyomásairól és tapasztalatairól beszél, mégis megírja mindazt, ami távolléte alatt történt, csak az én jelenlétemről nem vett tudomást. Csodálatos és hihetetlen, hogy azok, akik Malosik barátomat informálták, ne említették volna az én ottléteimet és ne ismertették volna felszólalásom tartalmát, melyben a közös célok felé törekvő baráti együttműködést hangoztattam.

Hátha ez a gondolat elhallgatni való és arról felesleges beszélni, ám legyen! Megnyugtatom azonban vendéglős barátaimat, hogy engem semmiféle gúny, vagy csipkelődés nem fog eltéríteni attól, hogy a magyar vendégipar — és természetesen szűkebb iparom — érdekeit szerény tehetségem és tudásommal szolgáljam.

Ha a testvértestület ebben a munkában velünk tart, szívesen veszem, ha azonban elnök barátom és

Gschwindt-féle

Aqua vitae és egyéb likőr különleges-ségek, főzelék és gyümölcs konzervek

társai úgy látják, hogy nekünk közös útjaink nem lehetnek, magam igyekszem iparom jobbrafordulását szolgálni.

Mészáros Győző.

Január 1-én kezdi meg az OTI a nyugdíjjárulékok fizetését

Erős roham folyik még az Országos Társadalombiztosító Intézet öregségi tartalékjának kihelyezése ügyében. Jelentős szabad összegekkel rendelkezik még az intézet, amelyet jelenleg bankbetétként kezelnek. A rendelkezésre álló összeg a befizetések következtében állandóan szaporodik és szakkörökben úgy tudják, hogy jelenleg kb. 30—50 millió pengő áll újabb kihelyezések céljából rendelkezésre.

Eddig a befizetések mind a tartalékalapot gyarapították és kihitelezések rendelkezésére állottak. 1935. január 1-től kezdve azonban megváltozik a helyzet. Ekkor kezdődik meg ugyanis a nyugdíjjárulékok kifizetése.

A magyar társadalombiztosítás történetében tehát jelentős dátum lesz az újesztendő.

Arról értesülünk, hogy a 65 esztendőt betöltött igény jogosultak nyugdíjjárulékaiknak fizetése megkezdődik. Nincs sok ilyen nyugdíjas, de az idő haladtával egyre többen és többen lesznek, természetes tehát, hogy ezek igényeinek kielégítésére állandóan növekvő összeget kell majd fordítani. Az igény jogosultak — befizetésekre való tekintet nélkül — évi 120 pengőt kapnak, ezenkívül pedig aszerint, amennyi idő óta az öregségi biztosítás kötelékébe tartoznak, kiegészítik a részükre járó összeget. A számítások szerint a most igény jogosultak nagyobb átlaga ennek figyelembevételével kb. havi 30 pengő járulékból részesül. A későbbi igény jogosultak természetesen egyre nagyobb és nagyobb járulékot fognak kapni, mert ez függ az általuk teljesített befizetésektől.

SZEGÉNYISÉGI BIZONYÍTVÁNY az olyan

NIKOTEX-LÁDA

amelyben nincsen bőségben

NIKOTEX

SZIVAR ÉS CIGARETTA.

Kávés uraknak legelőnyösebben dolgozik

Pintér Mihály vegytisztító és festő mester

elismert kelme-festő, vegytisztító és fehérnemiit is kiválóan tisztító üzeme.

Budapest, VI., Sziv-u. 32 Telefon: 19-6-12

**Pálpusztai sajt
Heller doboz
emmenthali
Derby sajt** kávéházakban
nélkülözhetetlen

A Magyar Kávésipari Évkönyv tartalma:

Határidők nyilvántartása. — Miért, hova forduljunk? A Budapesti Kávésok Ipartestületének tisztikara. — A budapesti kávéházak tulajdonosainak névsora. — vidéki kávéházak névsora. — Kávésipari intézmények. — A ma problémái. — írta *Mészáros Győző*. — Az ipar gyakorlására vonatkozó törvényes intézkedések és rendeletek. — Zenélési szabályok. — Énekelőadások. — Az 1934-35. évben kiadott rendeletek. Vendégipari alkalmazottak felmondása. — Birói gyakorlat. Betegségélyező rendelkezések. — Kereseti adó megállapítása. — Elvi döntések. — Adóügy. — Ipargyakorlás. — Képesítés, munkakönyv. — Tanoneügyek.

Az évkönyv kedvezményes ára a testület tagjai részére 3 (három) pengő.

Kapható: a testület irodájában.

H I R E K

Előljárási ülés. A Budapesti Kávésok Ipartestületének előljárási ülése f. évi október hó 25-én (pénteken) délután 5 órakor az ipartestület tanácstermében tartja meg október havi előljárási ülését. A napirenden levő tárgyak fontosságára való tekintettel kívánatos, hogy az előljárási tagjai minél nagyobb számban vegyenek részt.

A kereskedelmi és iparkamara tagjainak válaszlása. Lapunk múlt számában már közöltük, hogy a budapesti kereskedelmi és iparkamara tagjainak megválasztását a m. kir. kereskedelemügyi és közlekedési miniszter folyó évi november 24. és 25. napjaira tűzte ki. A megindult mozgalmak során az összes ipartestületek egységes jelölésben állapodtak meg és minden valószínűség szerint ez a közös lista fog egyedül futni. A jelölő listán ipartestületünk részéről *Mészáros Győző* testületi elnök, a szállodás és vendéglős ipartestület részéről *Gundel Károly* szerepelnek. Minthogy a választások ajánlási rendszer alapján történnek, csak olyan lista indulhat, mely a szükséges ajánlásokat megkapta. Az ajánlási rendszer az első kuriában 500, a második és harmadikban 250, a negyedikben 100 és végül az ötödikben az érdekeltek 5%-át köve-

FIGYELJÜNK! PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI BUDAPEST

magyar kártyagyár gyártmányainak valódiságára.
Óvakodjunk az utánzásoktól!

**Magyar Játékkártyagyár R.T.
PIATNIK NÁNDOR ÉS FIAI**

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 17.

Telefon: 31-0-63, 45-3-71.

Alapítva 1824.

VÉDJEGY

teli meg, mint ajánlót.

Az ajánlási íveket legkésőbb f. évi október 19-ig kell benyújtani. — Felkérjük testületünk tagjait, hogy csak azokat az ajánlási íveket írják alá, amelyeket az ipartestületek közös bizottsága, mely az IPOK keretében működött, bocsátolt ki. Akinek bármilyen irányú felvilágosításra van szüksége, forduljon telefonon a testület irodájához.

Változás az ipartestületi tagdíjak beszedésében. Közöljük, hogy *Holstein* Ferenc úr, aki eddig a testület tagsági díjait beszedte, — más irányú elfoglaltsága miatt — ipartestületünk alkalmazásából kilépett. Helyette a testület elnöksége *Deák József* urat alkalmazta, akit szabályszerű igazolással el látott. Felkérjük a t. Kartársakat, hogy testületi járulékaikat *Deák József* úr kezeihez fizessék ki.

Az OTI és MABI hátralékok elengedését október 31-ig kell kérni. Ismételt felhívjuk a figyelmet az OTI és MABI hátralékok törlésére, illetőleg részbeni elengedésére vonatkozó rendeletre A MABI és OTI hátralékos tagok a hátralék részbeni elengedését október hó 31. napjáig írásban kérhetik.

Negyedszázados jubileum. E hó 1-én ünnepelte a bécsi testvértestület érdemes titkárának, *Schill* Károlynak, 25 éves szolgálati jubileumát. A testületi előljárási *Aldor* kereskedelmi tanácsos elnökle mellett tartott ülésén ünnepelte az érdemes tisztviselőt, méltatta negyedszázadon át kifejtett munkásságát, kifejezte a testület elismerését, minek jeléül egy értékes platinából való briliáns gyűrűt adott át. A jubiléus általános ünneplés és üdvözlések tárgya volt, mihez mi is, kiknek alkalmuk volt vele évek hosszú során megismerkedni és az ipari érdekek képviselőitől együtt dolgozni, szeretettel hozzájárulunk.

A Párizsi Kávéház történetéről jelent meg mostanában Párizsban a Firmin-Didot könyvkiadó „Paris Mon Village” című sorozatában egy kimerítő részletességű megírt tanulmány *Francois Fosca* tollából. A legutolsó két kötetet *G. Lenotre* és *Raymond Escholier* írták, az előbbi a Tuillériákról, az utóbbit a Place Royale-ról és *Victor Hugó*-ról.

A könyvben nincs szó sem a Montparnasse vagy a Montmartre mulatóiról, sem a középkor irodalmi taverneiról, hanem a valódi kávéházakról, amelyek a kávénak gyors elterjedése után a 17. század végén igen nagy számban terjedtek el a francia fővárosban. Párizs első nagy hírnevű kávéházát egy *Procope* nevű szicíliai olasz alapította 1686-ban. Procope már pletykahelynek rendezte be kávéházát a város több részén, míg végre állandó helyet kapott a Rue des Fossés-ban, a Saint Germain városrészben. Ujságok a kávéházakban a 17. század végén és a 18. század elején még

KÁVÉHÁZI PARKETTA

SZABÓKY GYÖRGY IX., Üllői-ut 73. T. 37-4-03.

Saját érdekében kérjen árajánlatot a kávéházak legrégebb és legmegbízhatóbb parketta és padlózási vállalatától.

NAGYVÁSÁRTELEPRŐL

áruk hazaszállítását és mindennemű egyéb fuvarozást legolcsóbban vállal **Braun Mór** fuvaros. Állomáshely: Központi Vásárcsarnok, IX., kerület, Csarnok-tér. Telefonszám: 87-8-55.

nem voltak. Ezt pótolták nagy plakátszerű papírlapok, amelyekre a lefontosabb eseményekről szóló híreket írták fel és azután felakasztották a kávéházi terem közepén levő kályha hosszú csövére.

A kávéházaknak igen fontos szerep jutott a forradalom alatt. Egy évvel a forradalom kitörése előtt 1800 kávéház volt Párizsban és a forradalom esztendeiben a politikai élet eseményeinek izgalma sem tárgyalták olyan élénken, mint a *Palais Royal* árkádjai alatt levő, jó tucatnyi kávéházban. A napoleoni idők további fellendülést hoztak a kávéházakra és számuk 1810 körül már 4000-re emelkedett. Procope hosszú ideig híres kávéháza mellett M. Fosca eleven képet fest több más, az irodalmi vagy politikai életben történelmi hírnevet szerzett kávéházzal, köztük a híres *Régence*-ről, ahol Diderot és Rousseau első ízben találkoztak.

Ki találta ki a fagyaltot? A cukrászipar története feljegyzi, hogy a fagyaltot egy Coltelli nevű olasz cukrászinas találta fel 1680-ban. Párizsban. Coltelli állandóan azon törte a fejét, hogyan találhatna ki újabb és újabb édességeket. Egy különösen forró nyáron meggyőződött arról, hogy a víz „külsőleg és belsőleg” még nem hűti le az eltikkadt embert s így jött arra az ötletre, hogy édesített italba jeget keverjen. Az újításnak nem várt sikere volt, ami a cukrászinas újabb kísérletekre ösztönözte. Dupla fallal ellátott faladát komponált, s e ládikában egymástól elválasztva édes krémet és jeget tartott. A krém a válaszfalon keresztül is megfagyott a kísérletnek olyan sikere volt, hogy a cukrászinas nemsokára kávéházat nyitott Párizsban, ahol a fagyalttal, mint új találmánnyal, bombasikert ért el. A kávéház állandóan zsúfolva volt vendégekkel és a fagyalt nagy divat lett Párizsban.

Hatszorosára emelték Nyiregyházán az adóját a kártyának, billiárdnak, sakknak, dominónak. Nyiregyháza társas köreinek nagy meglepetést keltett a városnak napokban kikézbcsített határozata, amely a kártya és a többi társas játékok adójának a felemeléséről intézkedik. Ez az újabb adóemelést annál is inkább nagy meglepetést keltett, mert az eddigi adónak hatszorosára való felemeléséről van szó.

A kártya eddigi adóját 8 fillérről 40 fillére, a billiárd, sakk és dominónak eddigi 4 filléres adóját 24 fillérré emelték. Ezt az adót fejenként és két óránként kell fizetni, ami azt jelenti, hogy egy négytagú társaság két órán keresztül filléres alapon csupán szórakozásból és nem nyereségvágyból játszik, 1 P 60 fillért kell adóznia. Még súlyosabb a helyzet a bil-

Steiner és Szimper

szobafestők, mázolóok, dísz- és templomfestők.

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-UT 57. — Telefon: 30-6-29.

liárdnál, ahol a tört óráért is 24 fillért kell adóznia, hogy elő fog fordulni egy-egy játszmánál, hogy a játékdíj kevesebb, mint az adó.

Ez a hatalmas adóemelést éppen azokat fosztja meg szórakozásuktól, akik időtöltésből játszanak, mert hisz a hazardjátékosok különböző lebuokban élnek ki szenvedélyüket és ezeken a helyeken ügyet sem vetnek a fennálló adó rendelkezésekre.

A játékadónak felemelése annak a módosított szabályrendeletnek az eredménye, amelyet még 1932-ben terjesztett fel a város az illetékes minisztériumba. A szabályrendelet jóváhagyása most érkezett vissza a városhoz, úgyhogy ennek az értelmében járt el a város, amikor az adót felemelte.

Külföldet járt elsőrendű hegedűs kombinált orosz zenekarával ajánlkozik. Cím: *Andor Lóránd, Budapest XI. Bártfai-u. 16. I.*

Hány áruház van Németországban? A németországi statisztika szerint az 1934-ik évben Németországban 237 áruház volt, amelyekben mintegy 70.000 személy volt foglalkoztatva. A statisztika azonban csak azokat az üzleteket tekinti áruházaknak, amelyeknek személyzete legalább 50 főre rúg.

A fagyalt készítéséhez szükséges edények kicserélése. Az iparügyi minisztérium 43.352—1935. Ip. M. számú rendelete szerint a fagyaltkészítő ipari üzemek a 134.135—1932. K. M. számú rendelet kihirdetése (1932. évi június hó 23-a) előtt már meglévő vörösréz és sárgaréz edényeiket és eszközeiket a fagyalt készítésénél a már meglévő tiszta ónnal teljesen bevont (tűzőn ónozott) edényeket pedig a fagyalt keveréssel járó fagyasztásánál, viszontelárusítókhoz való szállításánál, illetőleg kimérésénél 1938. január 1-ig a vonatkozó egészségügyi rendelkezések szigorú megtartásával továbbra is használhatják.

Új tejeskávé „szabadalom.” Különös szabadalmat jelentett be a szabadalmi bíróságon Fazekas József magántisztviselő. Olyan kávét készített, amelynek tápláló ereje a tejével ér fel. Fazekas a következő eljárásra kért szabadalmat: a kávébabot nem vízben, hanem tejben kell megfőzni, ezt a kávémasszát azután tejjel kell leforrázni és így eléri azt, hogy a tejeskávé táplálóértéke nagyobb. Kérdés, hogy ezt az új eljárást szabadalomnak nyilvánítják-e?

Mennyit fizettek eddig a valorizált biztosítási kötvényekre? A valorizált biztosítási kötvényekre folyó évi május 15-től kezdve eddig mintegy 15 millió pengőt fizettek ki a biztosító társaságok 180.000 darab kötvényre. Beavatottak szerint még körülbelül 50.000 kötvény sorsát kell elintézni. Az első bejelentési határidő 1935. április 15-ével járt le, de azok, akik fontos oknál fogva ezt a terminust betartani nem tudták, jogosultak bejelentéseiket október 31-ig megtenni. Ezt a meghosszabbított határidőt azután már nem prolongálják. Ez év végével a valorizált biztosítási kötvények ügye teljesen lekerül a napirendről.

Böröcz Ferenc takarítási vállalata

Bpest. VII., Sip-u. 10. Telefon: 40-8-35.

Elvállal: falradírozást-féregirtást-takarítást

Békebeli cég.

Hattyu gőzmosó és fehérnemű kölcsönző vállalat

Budapest, VII., Klauzál-utca 8. — Telefon: 38-5-59.
Az ország legnagyobb gőzmosó üzeme, legmodernebbül berendezvel Legkíméletesebb mosási-rendszer.

12.000 font és 75.000 márka kiutalását engedélyezték gyarmatárubehozatalra. Augusztus hóra 12.000 fontot és 75.000 német márkát engedélyeztek gyarmatáru, ezek között kávé, tea, fahéj és bors behozatalra. — Az augusztus havi kontingens szétosztását a Vámpolitikai Központ déligyümöles és gyarmatáru behozatali bizottsága most osztja szét az érdekeltek között. A szétosztás százalékosan történik, az egyes importőr cégek 1930—31. évi importtevékenysége alapján. A kávé egy része Németországból jön be és kiegyenlítése német márka ellenében klíringen keresztül történik meg. Ezenkívül Angliából, Hollandiából és részben az olasz kikötőkből jön be a gyarmatáru, — a megállapított kontingenskeretben.

90 százalék felár a kávé és teadevizára. A kávé és tea közszükségleti cikkek ugyan, de nem rokonszenvesek a kormányok előtt. Az elmúlt esztendő alatt háromszor emelték száz százalékkal a kávé és tea vámját, aminek jövedelmét a mezőgazdaság megsegítésére szánt alap céljára használták fel. Mikor legutóbb szabályozták a gyarmatárufélék devizaellátását, 60%-os felárat róttak a kávé- és tea devizára. Most újból meg fogják drágítani a kávé és tea behozatalát: a felárat 60%-ról 90%-ra emelik, azaz több mint 20%-kal emelik ennek a két fontos szükségleti cikknek az árát. Miért? S vajjon milyen árucikk kivitelét támogatja a gyarmatáru behozatalnak 90%-os felárral való megterhelése?

A vidéki kávéházi és vendéglői zenélés zárójának módosítása. Az érdekeltség köréből érkezett kérelem folytán a miskolci Kereskedelmi és Iparkamara előterjesztést tett a kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterhez annak az érdekében, hogy a vidéki vendéglőkben és kávéházakban a zenélés az illető nyilvános étkezőhelyek zárójáig legyen megengedve. A Kamara kifejti, hogy a zenélési és az üzleti záróra eltérő szabályozása ugyanis, amely az utóbbi időben történt, a tapasztalat szerint hátrányosan befolyásolta a nyilvános étkező helyek forgalmát.

Külön szalvéta az ajkruzsos hölgyek számára. *New yorkból* jelentik: Az amerikai szállodások és étteremtulajdonosok már régóta törték a fejüket azon, mikép lehetne a drága szalvétákat megőrizni attól, hogy ne kapjanak vörös foltot a hölgyek ajkruzsától, amely tudvalevőleg tönkreteszi ezt az asztali fehérneműt. Most azután híre jön az amerikai szállodások és vendéglősök nagy örömeire, hogy egy ravasz amerikai kitalálta ennek az ellenszerét is. Ez a férfiu Kolumbusz módjára egész egyszerűen feltalálta a ruzsszalvétát. A szállodások örülnek és az amerikai hölgyvilágot is kellemesen érintette az új találmány, aminek első következménye alighanem az lesz, hogy a feltaláló rövid idő múlva milliommósként éli majd tovább életét.

Chrómoztassa, nickeleztesse felszerelését

NEMES EDE chromozó vállalatánál,
Budapest, VI., Nagymező uca 45.
Telefon: 18-9-80.

Behozatali korlátozások

miatt már előre ajánlatos, ha vevőink teával a téli szezonra magukat ellátják.

Friss termésű, hosszú éveken keresztül bevált teakeverékeink megérkeztek, azokból kimérve is bármilyen mennyiséget szállítunk.

Imperiál teakeverék	P. 20.65
Royal teakeverék	„ 18.45
Lipton teakeverék	„ 19.65
Teakeverék a)	„ 17.40
Teakeverék b)	„ 14.80

Jamaikai vágott rum 50⁰/₀ P. 5.90

Jamaikai vágott rum 60⁰/₀ „ 6.90

valódi jamaicai rummal, többéves vágás.

Budapesti Kávésok Áruforgalmi Rt-nál Budapest, VIII., József-krt 38. Telefon: 39-2-77.

Ez a ruzsszalvéta igen ügyes dolog. Most már az amerikai előkelő éttermekben ott található a szikrázó poharak és ragyogó terítékek mellett, sőt még az óceánjárók éttermeiben is, egy pompásan kidolgozott, gyufaskatúlya nagyságú etui. Ez nagyobbára nemez-papirból készült. Ha felnyitja az ember a kis tárcát, először is kedves szavakkal megírt kérelmet talál benne, amelynek az eddigi tapasztalatok szerint egyik hölgy sem tud ellentállni. Továbblapoz a kis tárcában, amely könyvszerűen van elkészítve és a következő oldalon egy tükröt talál, majd egy kis kendőcske hullik ki a tárcából. Ez maga a ruzsszalvéta. Ezután még két gyufaszál van a tárcában, de ezeknek feje nem kénes, hanem ajakfestő krémmel van bevonva. Így azután minden hölgy újra bekenheti száját ruzsszal a kozmetikus szalvéta használata után. Már most csak az a kérdés, hogy meddig találják kedvüket a hölgyek a ruzsszalvéta használatában?

Fuzió az OMTK és a Központi Tej között? Szakmai körökben az utóbbi napokban sok szó esik arról, hogy az OMTK és a Központi Tejeszarnok között fuzió készül. A Központi Tej tudvalevőleg a Kereskedelmi Bank vállalata s így természetesen minden attól függ, hogy a Kereskedelmi Bank akar-e megválni ettől a vállalatától. Beavatottak tudni vélik, hogy a Kereskedelmi Bank ilyen irányú szándéka fennáll s állítólag már kereken egy esztendővel ezelőtt megfelelő előterjesztés is ment a földművelésügyi minisztériumnak. A kérdés hosszú ideig nyugodott, mert az igen tekintélyes vételárra nem állt rendelkezésre megfelelő fedezet. Most, hogy a szabad tejforgalom helyreáll, amikor

Uj és használt kávéházi és vendéglői berendezések

vétele és eladása. Billiárdok, asztalok, székek, alpakka, üveg, porcellán, kávégépek stb.

Fried Zsigmond és fia VI. Király-u. 44. Tel: 29-1-34.

a tejjgazdasági alapon visszamaradt tekintélyes összeg, a fúzió gondolata ismét előtérben áll.

Más oldalról még az hírlik, hogy a Központi Tejcarnoknál még ninesen meg *Cerley* Lajos utóda s az ő helyét megfelelő szakemberrel betölteni eddig nem sikerült. Ez is egy oka annak, hogy a Kereskedelmi Bank nem kíván tovább a tejpiacon dolgozni. Ha a fúziós hírek igazak, akkor a tejpiac következményeiben egyelőre be sem látható változások előtt áll. Egszeriben megalakulna a tej-monopólium, mert bár igaz, hogy a piacon még vannak számottevő kisebb vállalatok, ezeknek azonban ninesen átülő jelentőségük s így az OMTK egyeduradalmi helyzetbe kerülne. Ez pedig annyit jelent, hogy a tejpiacon, de különösen a vajexport terén egyedül az OMTK gesztioja lenne irányadó. Ezeket a fejleményeket a detailkereskedelem érthető várakozással kíséri.

A kávé ára és a kötött gazdálkodás. A békebeli árakkal való összehasonlítás annál nagyobb eltéréseket eredményez, mennél inkább rendszerré válik a kötött gazdasági forgalom, mennél jobban ellárolodunk a szabad forgalom békebeli alapjaitól. Talán a legjellegzetesebb példa erre a kávé magyarországi nagykereskedelmi ára, amely a békebeli színvonalhoz képest 195%-on áll. Ezzel a mutatószámmal a kávé tartja nálunk a drágasági rekordot a nagykereskedelmi árak jegyzékében — vagyis az a cikk, amely a világpiacon talán a legnagyobb árvesztéséget szenvedte az évek óta érvényesülő bessz hatása alatt.

Fizessük a forgalom után az italmérési illetéket. Szeptember első hetében országos vendéglős kongresszust tartottak Zalaegerszegen. A kongresszuson felmerült sok olyan probléma is, amely nemesak a koreszmárosokat, vendéglősöket, szállodásokat érdekl, hanem közletről érinti azokat az élelmiszerkereskedőket is, főleg azokat, akiknek italmérési engedélyük van. *Keszey Vince*, a vendéglősök szövetségének díszelnöke határozati javaslatot terjesztett be arról, hogy az italmérési illeték kivetési módját reformálják meg, mert a mai rendszer idejét múlt. Az italmérési engedély illetéket most három évre vetik ki, viszont a mai gazdasági viszonyok mellett, mikor az üzletmenet állandóan változik, lehetetlen igazságosan megállapítani évekre előre az illeték összegét. Ezért azt tartja helyesnek és igazságosnak, ha az illetéket kombinálnák a fogyasztási adóval és a fogyasztási adó módjára hajtánák be. A határozati javaslatban azt bangoztatta, hogy az italmérési illeték kivetése úgy volna célszerű, ha hektoliterenként — a bornál — 1 pengőben állapítánák meg az italmérési illeték összegét. Így mindenki az effektív forgalom alapján fizetné az illetéket. A határozati javaslatot már el is juttatták a pénzügyminisztériumba, ahol a legkomolyabb formában foglalkoznak ezzel a reformmal, mert hiszen a kincstárnak nem jelent megleherhelést.

Kantos testvérek r. t.

festő, mázólo és tapétázó ipariizem

Budapest, VI., Horn Ede-utca 5. Telefon: 19-4-51, 18-5-23.
Kávéházak, szállodák, éttermek festő, mázólo és fal-
kárpit munkálatait művészi kivitelben végezzük.

Ipari és közigazgatási hírek

A versenytárs felelőssége. A felelősség a versenytársak üzleti érdekeit szolgáló, de a törvénybe ütköző cselekményekért írásos utasítások kiadásával és az utasításoknak az alkalmazottak által történő aláírásával még nem hárítható el. A munkaadót a felelősség alól csak a kellő módon eszközölt ellenőrzés és a törvényellenesen eljár alkalmazottal szemben tett megtoról lépések mentesítik. Az ellenőrzés komolyságát még nem igazolja, ha azt az alkalmazottak által ismert ellenőrző közegek gyakorolják. Ugyesztintén a versenytárs nem védekezhet azzal, hogy a minőségbeli tévedés megjelölés egyik alkalmazottjának járatlanságára visszavezethető okból állott elő, mert ez esetben alperesnek megfelelő helyreigazításról kellett volna gondoskodnia, minek elmulasztása arra mutat, hogy a cselekményről, amennyiben azt az alkalmazottja követte el, ő maga is tudomással bírt és annak előnyeit a maga javára kihasználni akarta. A hirdetések szövegezéséért is a hirdető felelős, főleg, ha megállapítható, hogy hirdetőnek módjában állott a hirdetésnek egész tartalmát előzetesen megvizsgálni és intézkedni aziránt, hogy azok a kitételek, amelyek a versenytársakra nézve sérelmesnek mutatkoznak és a Tvt. rendelkezéseit sértik, a közleményből kimaradjanak. Ennek elmulasztása arra mutat, hogy a hirdető a hirdetésnek minden részét hallgatólag magáévá tette.

Jogosulatlan céghasználát. A magyar piacon gazdasági értékkel bíró neveknek felhasználása ellen nem csupán a közvetlenül sértett fél, hanem a Tvt. 7. §-ának rendelkezéséből kifolyóan minden versenytárs követelheti a jogosulatlan céghasználát abbahagyását még akkor is, ha a sérelmes magatartást tanúsító felet a cselekmény elkövetésével kapcsolatosan szándékosság nem vezet. Elegendő, ha a sérelmezett cselekmény már tárgyánál fogva a Tvt. rendelkezéseibe ütközik, vagyis a jogosulatlan névhasználát alkalmas arra, hogy a közönséget, az áru származását, a versenytárs gazdasági pozícióját illetőleg megtevéssze.

Alkalmazotti kereseti adó alá eső adózók különadója. Az 1930. évi XVII. t. c. 7. §-a értelmében mentesek a különadó alól az alkalmazottak kereseti adója alá eső szolgálati illetmények, ha azoknak az összege hetenként a 30 pengőt vagy havonként 120 pengőt vagy évenként az 1440 pengőt nem haladja meg. Az adómentességet tehát mindenkor a kifizetés alá kerülő szolgálati illetménynek a heti, vagy havi, vagy évi összege alapján kell elbírálni. Ha tehát valamely havonkénti szolgálati illetménynek az összege 120.— pengőn alul van, abban a hónapban az illetmény a különadó alól mentes.

POMOSIN

gyümölcs pektin

a vendéglátó, cukrászipar és a háztartás régen nélkülözött segédanyaga. — Gyümölcsíz, gélek, legfinomabb krémek, sokáig tartós sütemények, fagyaltok készítéséhez nélkülözhetetlen!

Újdonság! Pomosin E. G. (Express gelé) használatra teljesen kész oldat gélekhez, krémekhez stb. 1 kg próbadoboz P 1.60; 5 kg 6.80 és P 1.—, dobozbetét 10 kg P 13.50 és P 2.— betét, 25 kg P 32. és P 3.— betét.

SZÉKELY GÁBOR, a POMOSIN-WERKE
magyarországi vezérképviselője

Budapest, VII., Vörösmarty-u. 20. — Telefon: 30 7-23.

Tanidő megrövidítése. A fantszerződésben megszabott tanidőt az 1922:XII. tc. 90 §-a alapján csak akkor lehet megrövidíteni, ha a kikötött tanidő nem rövidebb az 1922. évi XII. tc. 89 §-a szerint kiköthető legrövidebb tanidőnél. Azokban az esetekben, amikor a szerződésben kikötött tanidő valamely másik kivételes kedvezményt megállapító rendelkezés (pl. az 1922:XII. tc. 25. §-a) értelmében amugyis rövidebb az 1922:XII. tc. 89. §-a szerint kiköthető minimális tanidőnél, a kikötött tanidőt az 1922:XII. tc. 90. §-a alapján nem lehet megrövidíteni, mert, ha még ezt az igen rövid időben megállapított tanidőt is le lehetne szállítani, ez a képesítési rendszer megkerülésével volna egyértelmű. (144.729-1932. K. M.)

Árdrágítás szivarral. Vádlott kávéházban a szivart a hatóságilag megállapított árnál nagyobb összegért árusította. Törvényszék vádlottat bűnösnek (1920:XV. tc. 1. §. 1. p.) mondotta ki. Kúria a semmisségi panaszt elutasítja az alábbi megokolással:

Vádlott az általa árusított szivarkákért — mint oly közszükségleti cikkért, melyre a törvény értelmében erre jogosult hatóság legmagasabb árt szabott meg, — ennél a legmagasabb árnál többet követelt és ezzel az 1920:XV. tc. 1. §. 1) pontjába ütköző visszaélés vétségének tényálladékát megvalósította.

Vádlott bűnösségének megállapítása tehát törvényes annál is inkább, mert a vádlottnak az a védekezése, hogy ő a szivarkát ilyen magas áron vette, alapítatlan. Az a körülmény ugyanis, hogy ugyanezt a közszükségleti cikket tiltott magas áron szerezte, mentse-gül nem szolgálhat, mert az imént hivatkozott törvényszakasz első pontjába ütköző vétség tényálladékát az is kimeríti, aki — miként jelen esetben — közszükségleti cikket nyereséget célzó továbbeladás végett a legmagasabb árnál magasabb áron vásárol. (C. II. 16434—1935. Polgár, 1935. VI. 12.)

Az ipari üzem egy évi szünetelése után az iparigazolványt be kell vonni. Az 1922:XII. tc. 72. §-a szerint, aki iparát egy éven át egyfolytában nem üzi, azt csak újabb iparendelőly alapján folytathatja. — Ebben a törvényszakaszban nincs olyan rendelkezés, amely az iparhatóság köteleességévé lenné az iparigazolványt az ipar egy évet meghaladó időn át szünetelése miatt való hatálytalannak nyilvánítását és bevonását. A kereskedelemügyi miniszter azonban

95.386—1926. K. M. számú elvi jelentőségű határozatában kimondotta, hogy ha az iparos iparának ideiglenes szüneteltetését az iparhatóságnak bejelenti, az iparhatóság feladata a bejelentést nyilvántartani és amennyiben a szüneteltetés egy évnél húzamosabb időre nyúlna, annak az iparlajstromból való törlését fogantatosítani és erről az érdekelteket értesíteni.

A hasznothajtó tevékenység — iparszerű. A Legfelsőbb Kihágási Tanács döntése szerint, mihelyt valamely tevékenység önmagában hasznothajtó, az függetlenül a távolabbi közhasznú céltól, iparinak tekintendő. E részben csak olyan tevékenységek maradnak még mindig az ipartörvény hatályán kívül, amelyek a törvény gazdaságpolitikai megfontolásból taxative kívül helyezett, vagy amelyek, mint például a tisztán szellemi, művészi foglalkozások, természetüknél fogva nem utalhatók az ipari közigazgatási jogszabályok alá.

Cukrász is árusíthat puncsot és rumos teát. A soproni kereskedelmi és iparkamara megállapítása szerint a cukrásziparosnak a fennálló joggyakorlat szerint üzletkörébe tartozik a tea és puncs kiszolgálása, de a teába és puncsba rumot, illetve a szeszesitalt még a konyhában kell hozzáönteni. Cukrászdában a teához rumot külön bevinni nem szabad, mert ez már italmérési kihágás alá esik.

A munkakönyvek visszatartása. Egy segéd munkaadó mesterét kártérítés címén beperelte, mert a munkaadó a munkaviszony megszakítása alkalmával a munkakönyvét nem adta ki. Keresetében előadta, hogy munkakönyv hiányában elhelyezkedni nem tudott s ezért őt kár érte. A bíróság a segédet kártérítési igényével elutasította, mert úgy találta, hogy a segédnek a munkakönyvét a mesterétől ismételtel kellett volna kérnie. Amennyiben pedig ismételt kérelem esetén a mester a munkakönyvet nem adta volna ki, úgy panaszt kellett volna tenni a segédnek az ipartestületnél a munkakönyv ki nem adása miatt. Ugy szintén jelentkezni kellett volna mindazon munkaközvetítőknél, ahol szakmabeli munkaközvetítésekkel foglalkoznak. Miután mindezeket elmulasztotta, nem járt el azon kötelező gondossággal, mely őt feljogosítaná arra, hogy kártérítési igénnyel eredményesen lépjen fel.

Üzletvezető csak egy helyen lehet alkalmazásban. A kereskedelemügyi miniszter 28536-1933. K. M. sz. határozatában kimondotta, hogy egyidejűleg főüzletben és fióküzletben, vagy két fióküzletben ugyanazon egyén üzletvezető nem lehet.

Milyen munkához nem kell tanszerződés? A 46267/1933. K. M. sz. döntés szerint csomagoláshoz, széthordáshoz, takarításhoz, ami nem szakmunka, nem kell tanszerződés. De ha közben szakmunkára is fogják a fiatalok, akkor már kihágás.

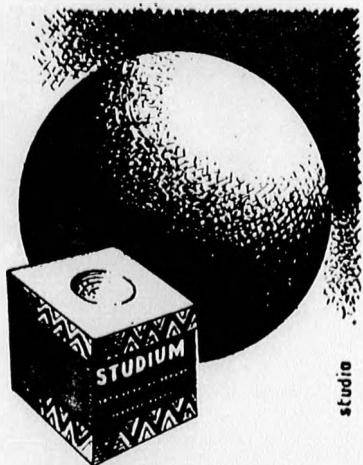
A bérbeadó szavatossága. Az anyagi jog szerint a bérbeadó köteles a bérbeadott lakást szerződésszerű használatra alkalmas állapotban a bérlőnek használatára bocsátani és gondoskodni arról, hogy a lakás a bérlet egész ideje alatt szerződésszerű állapotban maradjon. Ennek megfelelően köteles a bérbeadó a bérlők közös használatára szánt helyiségeket és felszerelést, köztük a lépcsőházat is jókarban tartani és mindazt eltávolítani, ami a bérlőket bérletük használatában gátolná. (Kúria P. III. 792-1931.)

A rokon munkáért díjazása. A Kúria ítélete szerint a rokon munkáért jár díjazás. Az asszony és a férj az após házában 12 éven keresztül dolgoztak teljes ellátásért és zsebpénzért. Távozásukkor díjazást kértek, ami igaz ítélet szerint megilleti őket.

Jár-e az ipari munkásnak végkielégítés? Az 1910-1920. M. E. számú rendelet értelmében végkielégítés csak az ipari és kereskedelmi vállalatok tisztviselőit és kereskedősegedeket illet meg. Ezek szerint végkielégítés ipari munkást — még a fontosabb teendőket megbízottat sem — illeti meg. Ebben a tekintetben a rendelet mostohább elbánásban részesíti az ipari munkásokat, mint a tisztviselőket vagy kereskedelmi alkalmazottakat. Ha azonban az ipari munkás ugyanannál a munkaadónál átminősül munkakörénél fogva tisztviselővé, úgy ezzel a végkielégítéshez való jogát megszerzi és ez esetben a munkásévek is hozzászámíthatók a végkielégítés alapját képező szolgálati évekhez.

STUDIUM

dákó és
írókréta

Gyártja:

Budapesti Kréta, Vegyészeti Gyár és Keresk. rt.

Kapható:

Budapesti Kávésok Áruforgalmi rt.

Szék- és Faárugyár Rt.

Új modern típus

Saját érdekében kérjen
árjajánlatot!

Bpest, Kőbányai-ut 41-a

Telefon: 34-6-43.

Bérleszállítás után is jogos lehet a felmondás. A megegyezéssel történt fizetéscsökkentés és az azt rövid időn belül követő felmondás, joggal való visszaélésnek csak akkor volna minősíthető, ha az minden jogos érdek és cél nélkül egyedül az alkalmazott munkás megkárosítása végett történt volna. — (Kúria. 5069-1932.)

Pomosing használata iparunkban. Múlt lapszámunkban már behatóan ismertettük a majnatrankurti Pomosing Werke által gyártott pomosing-t, mely kiváló segédszere a kávéházi cukrászkonyháknak. Ezúttal pár előírást ismertetünk, melyek alapján még inkább kitűnik, hogy a Pomosing használata által kártársaink munkát, időt és végső konklúzióként pénzt takaríthatnak meg.

Vajkrém-alapkrém. 1 kg Pomosing zselémassza, 1 kg vaj és 2 tojásfehérje. Ez a mennyiség két kilónyi krémet ad. A vajal simára elkeverjük, majd a zselémasszát a tojásfehérjével együtt kemény habbá verjük fel és a vajhoz hozzáadva, az egészet egyöntetű masszává keverjük. Az így nyert vajkrémet egyedül is használhatjuk torták, piskótatekercsek, stb. töltéséhez vagy bevonáshoz, garnirozáshoz, de hozzáadhatunk minden szokásos ízesítőt is. A vajkrémek készítésénél ügyelni kell arra, hogy a Pomosing zselémasszához ne adjunk savkomplementet, mint az egyéb alkalmazási lehetőségeinél előírt, mert a vajkrém a sav hatása alatt összefuthat.

Kemény vajkrém. A fentebbi előírás szerint elkészített masszához kilógrammonként 300 gramm felveretlen Pomosing zselémasszát keverünk, miáltal a krém sokkal szilárdabb konzisztenciájú lesz.

A Pomosinggal készített krémek előnye az, hogy a meleg iránt alig érzékenyek, nem folynak szét, nem savanyodnak meg, úgyhogy aránytalanul tartósabbak, mint a régi eljárással készített krémek.

Ismételten felhívjuk kártársaink figyelmét a Pomosing használatának gazdaságosságára, amit az a tény dokumentál legjobban, hogy a Pomosinggal sültött és Pomosing-zselével be-

vont sütemények, desszertek, angolkalácsok stb. szinte korlátlanul megőrzik eredeti nedvtartalmukat, tehát napokig sem száradnak meg. Így, amennyiben az étlapon szereplő ilyen sütemények a nap folyamán nem fogyódnak el, azokat nyugodtan egy következő napon is szerepeltethetjük az étlapon. Egyebekben ismertetést készséggel küld olvasóinknak a **Pomosi Werke** vezérképviselője, **Székely Gábor**, Budapest, **VII. Vörösmarty-u. 20.** — Telefon: 30-7-23., lapunkra való hivatkozás ellenében.

Pintér Mihály kelmefestő és vegytisztító mester (Budapest, VI., Szív ucca 32. — Tel.: 19-6-12.) régi, elismert festő, tisztító és fehérenmütisztító üzemét ezúton ajánljuk olvasóink figyelmébe.

Üvegzettisztítás. Rendkívül előnyös feltételű megállapításokat létesít most a **Komlósi cég** (Akadémia-u. 7.) az egyes kávéházakkal tisztítási bérletekre. A cég *egészen olcsón havi bérért* elvállalja az *üveget teljes tisztántartását*, hozzáértő, régi, megbízható szakemberekkel. A kávék így csekély összegért kényelmetlen gondoktól szabadul meg és kirakatüvegei mindig fényesen ragyognak. Kérjen telefonon ajánlatot. Telefon: 23-7-34.

«Hattyu» Gőzmosó- és fehérenmükölesőző vállalat (Budapest, VII., Klauzál-utca 8.) a legmodernebbül újonnan be rendezett üzemével, mindenben a legkedvezőbb feltételek mellett áll kartársaink rendelkezésére.

Jégrendelésnél kartársaink forduljanak teljes bizalommal a **HUNGÁRIA Jéggyárhoz**, Budapest, VI. Forgách-utca 16. — Telefon: 91-0-71.

A kávékezelésről. Múlt hó 15-iki számunkban irtunk a kávéörítés főbb szempontjairól. Rámutatunk arra, hogy a legjelentősebbek a kávé aromájának maradéktalan megtartása és

az elérhető megtakarítások. A kávékivonat elkészítésénél ugyanezek a szempontok irányadók. A cél minél jobb kivonó módokat kipróbáltak már, tudják, hogy fenti szempontok figyelembevételével egyike a legjobb módszereknek a natot nyerni, minél kevesebb költséggel. Azok, akik külön-kávéforrázás. Előnye, hogy a főzéssel szemben a kivonatolás ideje nem huzamos, erőteljesen választja ki azonnal az értékes anyagokat anélkül, hogy a csersavat is kivonná. A már közismert «Mustapha» kávéforrázó gép hengerébe például elhelyezzük a hideg és lehetőleg légmentesen tartott örletet, leforrázzuk a 100 C fokú vízzel, ami által az örletből a szűrőpapíron keresztül a kávé nemes anyagai a legrövidebb idő alatt kivonódnak. Főlöszleg az talán kihangsúlyozni, hogy mit jelent ez az aroma szempontjából a főzéssel szemben, ahol hosszú ideig erős párologásnak van kitéve az örlet és a csersav kiszívargásának is bőséges idő jut. A megtakarítás szempontját is sikerrel szolgálja a «Mustapha» kávéforrázó gép. Rendkívül elmés szerkezettel ugyanis a vízforraló gépezet *autoamtic* a kívánt hőfokon tartja a forralóvizet, így nem kell a gázt felesleges hevítésekre felhasználnunk. Amikor ugyanis a 100 C hőfok eléértett, a gázláng a hő fokától elalszik, csupán az alaggyújtóláng marad égve. Amikor ilyen módon a víz egy-két fokkal lehűlt, a változó hőfoknak megfelelően a gázláng újból égni kezd minden különös beavatkozás nélkül. Tehát feltétlenül csak annyi gázt használunk fel, amennyi a kívánt hőnek a pontos működését, amint időről-időre elalszik és meggyullad, állandóan 100 fok körül tartva a forrázásra szánt vízmennyiséget.

A «Mustapha» gépet a magyarországi vezérképviselő **Donáth Lajos** bárki kívánságára készséggel és kötelesség nélkül mutatja be.

Kristály ásványos forrásvíz. csak Szent Lukács védjeggyel eredeti.

Kávéházak

és lakások piszkos plafonját és falát néhány óra alatt különleges eljárással ujjávarázsoljuk. Díjtalan bemutatás. Szakszerű lakástakarítás. **M E Z E Y** vacuum ciánozó és lakáskarbantartó vállalat
Budapest, Csengery ucca 51. — Telefon: 13-0-95.

Tartós hullám
uj eljárással csak

ECKERT-nél

VIII., Múzeum-
körut

Telefon: 34-5-29.

10.

Márványból

épületburkolást, portálokat, kávéházi asztalokat minden színben a legolcsóbb árban készít **KRONEMER DÁVID** márványipari üzemé, Budapest, X., Kőbányai ut 39. (Hungária körut sarok.) Telefon: 37-8-69

Ifj. Grünwald Mór

Ferenc József-rakpart 6.

Telefon: 84-3-39. — Üveg és porcellán.

Az eredeti **SIDOL**

fém-,
ablak-
és

márványtisztításra a legalkalmasabb!

Götzl Lipót „SIDOL” vegyitermékek gyára R. T.
Telefon: 96-6-86 és 96-8-27.

BORPALOTA RT.

Budapest, VI., Király ucca 26. szám.

Telefonok: 14-0-44. és 18-4-64.

Ajánlja a kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordótételben.

Írógépet irodájába, üzletébe, otthonába legolcsóbban Édes és Deesy-nél vehet. Alkatrészek, kellékek, karbantartás, javítás legolcsóbban. Akácfa-u. 13. Tel.: 44-2-24.

Abbáziában

meleg tengeri gyógyfürdők a

„RESIDENZ”

penzióban mind a négy emeleten kaphatók. Idősebb uraknak és hölgyeknek, szívbetegségeknél nagyon fontos, hogy a Residenz nem fekszik magaslaton. Óriási előnye még, hogy az összes előírt diéták pontosan betarthatók. Kitűnő konyha. A Residenzben minden kényelem és az összes modern komfort megtalálható, folyó meleg és hideg víz a szobákban. Lift, központi vízfűtés, 22 fokos meleg, tengerre néző napos, loggiás és erkélyes szobák kényelmes ágyakkal. A Residenz egészen a tengerparton fekszik és nem a tengerparttal szemben. **Első kategória.** Feltűnő olcsó penzióárak. — Lira felesleges. Bővebb információt nyújt Erényi Béla gyógyszerész személyesen reggel fél 9-től este fél 7-ig (Diana-patika, Károly király út 5.). Minden levélre válaszolunk és prospektust küldünk. Telefon: 31-6-19.

Kedvezményes ajándék lapunk t. olvasóinak

Diskay

Fotó-szépségverseny
Művészet barátok!!

sok értékes nyeremény és jutalom! melyet az alanti cég készít.

1 felvételtől kidolgozva 1 nagy szalón festett fotó 18x24 cm. nagyságban színes kék, vagy barna színben, vagy akvarel kivitelben. Ez az árcsoport nagy családi képekre is érvényes. Utlevél és igazolványképek azonnal készülnek 40 fillérért! 6 darab rendelésnél. — Részvételi díj pengő 10.70 helyett lapunk olvasóinak csak pengő 5.70.

Nyári fióktermünk a **Margitszigeten**. **Kérem a címre ügyelni!**

„Diskay” védjegyjű művészi fotót a név garantálja **Budapest**. **VII., Rákóczi-ut 18 sz.** (lift díjtalan)

Telefon: 34-8-81.

CELLULOID AJTÓVÉDŐ

kopástól, piszoktól! Minden színben és formában készülő megvéd

Huzat ellen **CELLOFIX** ajtóra ablakra.

Higiénia Celluloidipar, Hold-utca 5. TELEFON: 15-9-16.

Felelős kiadó: Gyenes Dénes.

Nyomta: Róna Ferenc nyomdai műintézete,
Budapest, VII., Vörösmarty ucca 5.